

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА

ТА КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки магістра

спеціальності 016 Спеціальна освіта

за спеціалізацією 016.02 Корекційна психопедагогіка

освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка»

Силабус освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Корекційна психопедагогіка), за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка».

Розробник: Брушневська Ірина Миколаївна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Кузава І.Б.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: (Кузава І.Б.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта <u>Спеціалізація</u> <u>016.02 Корекційна психопедагогіка</u> <u>Освітньо-професійна програма</u> <u>Корекційна психопедагогіка</u> <u>Освітній рівень</u> другий (магістерський)	<u>Вибірковий</u>
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>3-й</u>
		Лекції <u>10 год</u>
ІНДЗ: є		Практичні <u>14 год</u>
	Самостійна робота <u>88 год.</u>	
	Консультації <u>8 год.</u>	
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання		<u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП Брушневська Ірина Миколаївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: 0508762003, Brushnevskaya.Iryna@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми *Корекційна психопедагогіка* підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Корекційна психопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» спрямоване на формування професійної компетенції здобувачів вищої освіти, їхньої готовності до диференційної психолого-педагогічної діагностики осіб з ПМР, організації логопедичної роботи, корекційно-розвиваючого освітнього середовища, вибору та використання методичного і технічного забезпечення, здійснення логопедичної корекційно-педагогічної діяльності у закладах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту.

Для засвоєння освітнього компонента використовують базові знання, вміння і навички з педагогіки, психології, спеціальної педагогіки.

2. Пререквізити

Для освоєння освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення ОК «Теоретичні аспекти виявлення та компенсації мовленнєвих порушень», «Теорія та методика навчання і виховання дітей з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями (дошкільний та шкільний вік)», «Актуальні проблеми та методологія

досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті», «Корекційна робота з дітьми з комплексними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти», проходження професійно-орієнтованої практики на посаді вчителя-дефектолога у закладах дошкільної та загальної середньої освіти, інклюзивно-ресурсних центрах.

Постреквізити. Освоєння даного освітнього компонента є необхідною основою для подальшого вивчення ОК «Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями», проходження професійно-орієнтованої практики на посаді вчителя-логопеда у закладах дошкільної та загальної середньої освіти, інклюзивно-ресурсних центрах, переддипломної практики, написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є набуття здобувачами вищої освіти здатності планувати та організовувати професійну діяльність з урахуванням структури порушення, актуального стану та особливостей мовленнєвого розвитку осіб з ПМР, а також їхніх потенційних можливостей; здатності до організації процесу вивчення, оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку в дітей, підлітків і дорослих.

Завдання освітнього компонента:

- надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання щодо загальної характеристики порушень мовлення, етіології, механізмів, симптоматики, класифікації, динаміки перебігу порушень мовленнєвої діяльності за умов спонтанного та цілеспрямованого навчання та виховання;
- визначати мету й завдання процесу логопедичного вивчення та оцінювання;
- формування у здобувачів вищої освіти умінь та навичок організації вивчення мовленнєвої функції (її фонетичного, фонематичного, просодичного, лексико-граматичного компонентів), моторної та когнітивної функцій;
- формування вмінь і навичок диференціальної діагностики та індивідуального підходу до корекції мовлення при різних порушеннях;
- освоєння основних методів та напрямків дослідження і корекції моторних, когнітивних функцій і мовлення при вивченні дітей з порушеннями у розвитку;
- вміння добирати методики для вивчення та оцінювання комунікації, особливостей мовленнєвого розвитку в осіб різних вікових категорій та дидактичні матеріали;
- формування навичок планування, організації та проведення різних видів корекційно-розвиткової діяльності вчителя-логопеда в умовах групи компенсуючої спрямованості ЗДО (індивідуальні, фронтальні, підгрупові заняття; консультації для вихователів та батьків);
- формувати здатність визначати стратегію, зміст і навчально-методичне забезпечення процесу подолання ПМР у дітей, підлітків і дорослих;
- встановлення контакту з батьками дітей з порушеннями мовлення, надання їм допомоги в сімейному вихованні;
- розвинути у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до освітньо-професійної програми *Корекційна психопедагогіка* у ході вивчення освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» у здобувачів вищої освіти необхідно сформувати загальні і фахові (спеціальні) компетентності, а саме:

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого- педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

Результати навчання (РН):

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого- педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з вадами психофізичного розвитку та система організації спеціальної роботи з ними.						
Тема 1. Розвиток мовлення дітей в онтогенезі. Лінгвістична та комунікативна складові мовленнєвої діяльності.	16	2	2	12		ДБ, РМГ/ (макс. кількість балів за практ. заняття – 12) \ 12
Тема 2. Закономірності психофізичного онтогенезу; дизонтогенез осіб різних вікових категорій; закономірності та особливості	18	2	2	12	2	ДС, РМГ, ІРС \12

розвитку всіх компонентів імпресивного, експресивного мовлення, його форм.						
Тема 3. Порухення усного мовлення дітей. Зміст і структура логопедичних занять, уроків, виховних заходів; взаємозв'язок цілей та основних структурних компонентів, форм організації освітньо-корекційної (виховної) роботи. Технології забезпечення логопедичного процесу.	26	2	2	20	2	ДС, РМГ, ІРС \12
Разом за модулем 1	60	6	6	44	4	36
Змістовий модуль 2. Діагностична робота в системі логокорекції з дітьми із порушеннями мовлення						
Тема 4. Поняття діагностичної роботи. Діагностика пізнавального розвитку дітей. Закономірності типового розвитку; взаємозв'язки між психічними функціями, що формуються в онтогенезі; вікова періодизація та сензитивні періоди психосоціального розвитку людини.	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, ІРС \24
Тема 5. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей. Аналіз результатів діагностики. Планування освітньо-корекційної роботи на основі результатів диференційної психолого-педагогічної діагностики осіб з ПМР.	30	2	4	22	2	ТР, РМГ, ІРС \24
Разом за модулем 2	60	4	8	44	4	48
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	84
ІНДЗ						16
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки: ¹/ Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

² / *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Тема	Кількість годин
1. Розвиток мовлення дітей в онтогенезі. Лінгвістична та комунікативна діяльність мовленнєвої діяльності. 1) Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу: а) Ознайомитись зі змістом основних нормативних документів спеціальної освіти дітей з особливими потребами в Україні (Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про охорону дитинства», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», виписати статті, що стосуються освіти дітей з особливими потребами. б) Виписати основні терміни понятійно-категоріального апарату корекційної педагогіки із понятійно-термінологічних словників та із у статті 2 проекту Закону України "Про спеціальну освіту". 2) Підготовка до практичного заняття. 3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	12
2. Закономірності психофізичного онтогенезу; дизонтогенез осіб різних вікових категорій; закономірності та особливості розвитку всіх компонентів імпресивного, експресивного мовлення, його форм. 1) Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. а) Опрацювати статтю В. Кобильченко, І. Омельченко «Закономірності психічного розвитку в онтогенезі й дизонтогенезі: медичний та психологічний аспекти», виокремивши найбільш значущі положення. 2) Підготовка до практичного заняття. 3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	12
3. Порушення усного мовлення дітей. Зміст і структура логопедичних занять, уроків, виховних заходів; взаємозв'язок цілей та основних структурних компонентів, форм організації освітньо-корекційної (виховної) роботи. Технології забезпечення логопедичного процесу. 1) Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2) Опрацювати загальні відомості про основні види порушень мовленнєвого розвитку осіб. 3) Охарактеризувати основні структурні компоненти, форми організації освітньо-корекційної (виховної) роботи з особами із ПМР. 4) Підготовка до практичного заняття. 5) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	20
4. Поняття діагностичної роботи. Діагностика пізнавального розвитку дітей. Закономірності типового розвитку; взаємозв'язки між психічними функціями, що формуються в онтогенезі; вікова періодизація та сензитивні періоди психосоціального розвитку людини. 1) Самостійне опрацювання теоретичних основ матеріалу. 2) Підготовка до практичного заняття: а) підготовка дидактичного матеріалу для проведення діагностики пізнавального розвитку дітей із ЗНМ. 3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	22
5. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей. Аналіз результатів діагностики. Планування освітньо-корекційної роботи на основі результатів диференційної психолого-педагогічної діагностики осіб з ПМР	22

1) Самостійне опрацювання теоретичних основ матеріалу. 2) Підготовка до практичного заняття: а) підготовка дидактичного матеріалу для проведення діагностики мовленнєвого розвитку дітей із ЗНМ 3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).	
Разом	88

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (навчальний проект)

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проект: створення «Діагностичної папки (з дидактичним матеріалом) для проведення діагностики психомовленнєвого розвитку дітей із порушеннями мовлення».

Зміст діагностичної папки:

1. 5 завдань для обстеження загальної моторики.
2. 5 завдань для обстеження дрібної моторики.
3. 5 завдань для обстеження мімічної моторики.
4. 5 завдань для обстеження артикуляційної моторики.
5. 5 завдань для дослідження контактності дитини дошкільного віку.
6. 5 завдань для дослідження стану розвитку пам'яті дитини дошкільного віку.
7. 5 завдань для дослідження стану розвитку мислення дитини дошкільного віку.
8. 5 завдань для дослідження стану розвитку уваги дитини дошкільного віку.
9. 5 завдань для дослідження стану розвитку уяви дитини дошкільного віку.
10. 5 завдань для обстеження фонетико-фонематичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
11. 5 завдань для обстеження звуковимови у дітей.
12. 5 завдань для обстеження лексичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
13. 5 завдань для обстеження граматичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
14. 5 завдань для обстеження зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	2
Обґрунтоване розкриття змісту, форм та методів роботи з дітьми, які мають порушення мовленнєвого розвитку.	10
Творчий підхід до виконання ІНДЗ	2
Якість оформлення роботи	2
Разом	16

7. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>). Завдання поточного контролю –

перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття.

Залік науково-педагогічний працівник виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час написання самостійних робіт, ІНДЗ, складання заліку – заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «[Кодексу академічної доброчесності](http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf) Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені програмою (силабусом) ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки) <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Перелік тем до заліку

1. Загальна характеристика розвитку мовлення на різних стадіях онтогенезу другого рівня оволодіння мовленнєвою діяльністю.
2. Розвиток мовлення у період раннього віку дитини (немовляти).
3. Формування «фонематичного слуху» і його роль у розвитку розуміння усного мовлення.
4. Закономірність формування звуковимови, взаємовідношення слухо-мовленнєвого та мовленнєво-рухового аналізаторів у процесі оволодіння звукової сторони мови.
5. Сутність психічного розвитку дитини за умов типового розвитку.
6. Складові поняття «дитина з особливими освітніми потребами». Закономірності психічного розвитку дітей за умов дизонтогенезу.
7. Складність структури порушеного розвитку дітей. Л.С. Виготський про аномальний розвиток.
8. Класифікація, причини виникнення порушень психофізичного розвитку. Компенсаторні та корекційні можливості дітей з особливими освітніми потребами.
9. Психолого-педагогічні умови ефективності корекційно-виховної роботи з дітьми із ООП в умовах загального та спеціального навчально-реабілітаційного закладу.
10. Сучасні клініко-педагогічна та психолого-педагогічна класифікації мовленнєвих розладів.
11. Характеристика дітей з вадами мовлення.
12. Основні форми дислалії.
13. Загальна характеристика дизартрії.
14. Диференціація дизартрії та дислалії.
15. Основні форми ринолалії.
16. Характеристика алалії, порівняння її з іншими розладами.
17. Характеристика афазії, порівняння її з іншими розладами.
18. Причини та симптоми заїкання. Особливості заїкання у дошкільнят.
19. Характеристика центрального відділу апарату мовлення.

20. Характеристика периферичного відділу апарату мовлення
21. Характеристика основних ознак фонетико-фонематичного недорозвитку у дітей.
22. Причини виникнення фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення.
23. Характеристика «ротацізму».
24. Характеристика «ламбдацізму».
25. Характеристика «свистячого сигматизму».
26. Характеристика «шиплячого сигматизму».
27. Діагностика фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення.
28. Основні шляхи корекційної роботи з дітьми із ФФНМ.
29. Характеристика загального недорозвитку мовлення як системного порушення.
30. Причини виникнення загального недорозвитку мовлення.
31. Характеристика загального недорозвитку мовлення I рівня.
32. Психолого-педагогічна характеристика дітей із загальним недорозвитком мовлення II рівня.
33. Характеристика загального недорозвитку мовлення III рівня.
34. Характеристика загального недорозвитку мовлення IV рівня.
35. Основні напрямки корекційної роботи з дітьми при загальному недорозвитку мовлення.
36. Поняття діагностичної роботи. Завдання і принципи психолого-педагогічної діагностики.
37. Зміст діагностичної діяльності вчителя-логопеда.
38. Організація діагностичної діяльності вчителя-логопеда.
39. Методична забезпеченість діагностичного процесу. Наочно-дидактичні засоби.
40. Алгоритм проведення діагностики психомовленнєвого розвитку дітей із порушеннями психофізичного розвитку.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10-12 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
6-9 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки
1-5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ.

1. Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: діагностичний комплекс : навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2020. 124с.

2. Брушневська І.М. Організація комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з особливими освітніми потребами. *Acta Paedagogica Volynienses*, Вип. 3, 2021. С. 205-212.

3. Брушневська І.М., Омелянюк О. Методика визначення стану розвитку мовлення у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення в ігровій діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2022. Вип. 54. Т. 1. С. 249–255.

4. Голуб Н. М. Особливості організації корекційно-розвивальної роботи з молодшими школярами із загальним недорозвиненням мовлення, затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивного навчання. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2020. Вип. № 15. С. 56-65.

5. Каліновська Д. В., Кисличенко В. А. Методика логопедичної роботи на ранньому етапі відновлення при афазії. *Сучасна логопедія: інноваційні технології* : зб. тез доп. Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. Миколаїв, 2022. С. 54–56.

6. Карпова Т. С., Заїка О. С. Діагностика артикуляційної диспраксії як сучасна логотехнологія. *Сучасна логопедія: інноваційні технології* : зб. тез доп. Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. Миколаїв, 2021. С. 31–36.

7. Лопатинська Н.А. Нейростимуляційні технології у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 3(24). March 2020. Warsaw, Poland, 2020. С. 3-11. 2.

8. Лопатинська Н.А. Проблема діагностики і корекції комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку із мовленнєвим дизонтогенезом: вітчизняний досвід. *Науковий часопис «Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка»*. Випуск 6 (162). Чернігів, 2020. С. 80–84.

9. Лопатинська Н.А. Системний підхід до нейрологопедичної діагностики комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*. 2020. Вип.15. С.130-144.

10. Oksana Boriak (2015). Language and Speech Functional System under Development Pathologies (Mental Retardation) International Journal of Pedagogy Innovation and New Technologies, Vol. 2, № 1, pp. 69–75. URL: <http://www.ijpint.com>

11. Oksana Boryak (2016). Theoretical basses of speech activity of mentally. European journal of Special Education Research, Volume 1, issue 2, pp. 67–79.

Інформаційні ресурси

1. Директорат дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/direktorati/direktorat-inklyuzivnoyi-ta-pozashkilnoyi-osviti>

2. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/>

3. <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

4. https://ispukr.org.ua/?page_id=331

Неформальна освіта:

1. <https://prometheus.org.ua/partnership/>

2. <https://vseosvita.ua/>

3. <https://vumonline.ua/>

4. <https://www.ed-era.com/>